

Siniša Brlas
Miroslav Venus

PROGRAM

„Kako ne utopiti mladost u alkoholu“

(provedba u 2021. godini)

Zavod za javno zdravstvo „Sveti Rok“
Virovitičko-podravske županije

Ministarstvo
zdravstva

Naziv programa:

„Kako ne utopiti mladost u alkoholu“

Provoditelj

Zavod za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije

Partneri

Udruženje klubova liječenih alkoholičara Slatina i Udruženje klubova liječenih alkoholičara „Virovitica“

Suradnici

Policajska uprava Virovitičko-podravska, odgojno-obrazovne ustanove u Virovitičko-podravskoj županiji, Veleučilište u Virovitici, stručnjaci pojedinci

Program se provodi uz financijsku potporu

Ministarstva zdravstva Republike Hrvatske

Vrijeme provedbe prvog dijela programa

od 1. siječnja do 31. prosinca 2021. godine
(program se provodi od 2021. do 2023. godine)

Pripremili

Siniša Brlas, prof. (voditelj programa)

Prim. dr. sc. Miroslav dr. Venus (za nakladnika)

Nakladnik

Zavod za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije

Stručni recenzent

Prof. dr. sc. Josip Burušić

Lektorica

Martina Bunić, mag. philol. croat.

Virovitica, prosinac 2021.

Ministarstvo
zdravstva

Publikacija je tiskana uz financijsku potporu Ministarstva zdravstva Republike Hrvatske u okviru programa „Kako ne utopiti mladost u alkoholu“. Ministarstvo zdravstva ne odgovara za sadržaj materijala.

Ciljevi projekta

GLOBALNI CILJ:

Osnaženi samozaštitni kapaciteti učenika u odgojno-obrazovnim ustanovama i ostalih mladih u Virovitičko-podravskoj županiji u prevenciji ovisnosti i afirmaciji zdravlja

SPECIFIČNI CILJEVI:

1. Mladi specifično educirani o štetnom djelovanju alkohola na zdravlje i ponašanje te o povezanosti pijenja alkohola i razvoja ovisnosti
2. Mladi osnaženi i motivirani u samozaštitnim ponašanjima osvješćivanjem rizika od pijenja alkoholnih pića i podrškom u samokontroli usmjerenoj izbjegavanju rizika
3. Osnažena međusektorska suradnja u prevenciji i suzbijanju ovisnosti između zdravstvenih i odgojno-obrazovnih ustanova te organizacija civilnog društva u Virovitičko-podravskoj županiji
4. Mobilizirani lokalni resursi kako bi se povećala svijest o važnosti očuvanja zdravlja
5. Mladi motivirani volontirati i afirmirati zdrave životne stilove kvalitetnijim pristupom organizaciji slobodnog vremena odabirom socijalno prihvatljivih i njihovoj dobi primjerenih sadržaja u slobodno vrijeme

Tijek provedbe aktivnosti

SIJEČANJ - OŽUJAK 2021.

- **Organizacijska i međusektorska koordinacija partnera i suradnika (motiviranje dionika međusektorske suradnje za sudjelovanje u programu)**

OŽUJAK - SRPANJ 2021.

- **Priprema provoditelja i partnera za ostvarivanje tehničkih, logističkih i organizacijskih preduvjeta za natječajni postupak i provedbu aktivnosti u programu**
- **Natječajni postupak (prijava programa na natječaj Ministarstva zdravstva)**

TRAVANJ 2021.

- **Obilježen Svjetski dan borbe protiv alkoholizma, 1. travnja 2021.**
Zavod za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravške županije (dalje u tekstu provoditelj) u medijskom je prostoru objavio edukativni članak pod nazivom „Alkohol i mladi“.

LIPANJ - KOLOVOZ 2021.

- **Koncipiranje publikacije „Kako ne utopiti mladost u alkoholu“**
Ova je publikacija namijenjena da bude podijeljena svim učenicima u ciljanoj populaciji 8. razreda osnovnih škola, svih razreda srednjih škola i mladima koji će u Virovitičko-podravskoj županiji sudjelovati u edukaciji, a kao dio edukativno-informativnih aktivnosti timova edukatora koji će provoditi specifičnu edukaciju učenika u školama i mladima u zajednici.

- **Koordiniranje suradnika i pisanje tekstova za publikaciju „Kako ne utopiti mladost u alkoholu“**

U pisanju tekstova za publikaciju sudjeluju stručnjaci koji se bave rizičnim ponašanjima mladih (socijalna pedagoginja, pedagoginja, psiholog, liječnik epidemiolog i prometni stručnjak).

SRPANJ 2021.

- **Polugodišnji izvještaj o programu**

KOLOVOZ 2021.

- **Nabavka potrebne informatičke opreme za edukaciju edukatora**
- **Lektoriranje i recenziranje publikacije „Kako ne utopiti mladost u alkoholu“**
Publikaciju je recenzirala liječnica specijalistica psihijatrije s dugogodišnjim iskustvom u prevenciji i suzbijanju ovisnosti, a lektorirala stručnjakinja za hrvatski jezik.

RUJAN 2021.

- **Grafičko oblikovanje i tisak plakata za škole „Kako ne utopiti mladost u alkoholu“**
Plakat će u uobičajenom B1 formatu biti u svakoj školi u Virovitičko-podravskoj županiji tijekom provedbe aktivnosti, ali će i nakon toga ostati u školama kao dodana vrijednost prevenciji.

- **Grafička priprema i tisak publikacije „Kako ne utopiti mladost u alkoholu“**

LISTOPAD 2021.

- **Edukacija edukatora,
20. listopada 2021.**

Edukacija je održana u Tehnološko-inovacijskom centru Virovitica, a sudjelovali su suradnici i partneri u programu.

- **Distribucija plakata za škole i publikacije za učenike „Kako ne utopiti mladost u alkoholu“**

Plakat i publikacija dostavljeni su školama u pripremnoj fazi prije početka provedbe edukacije mladih predviđene u 2022. i 2023. godini.

- **Javni poziv za sudjelovanje u izradi 13. izdanja vodiča „Iskoristi dan u Virovitičko-podravskoj županiji“**

Ovim javnim pozivom potiče se zainteresirana javnost u Virovitičko-podravskoj županiji da sudjeluje u predlaganju sadržaja za izmjene i dopune vodiča.

STUDENI 2021.

- **Ažuriranje, lektura i stručna recenzija 13. izdanja vodiča „Iskoristi dan u Virovitičko-podravskoj županiji“**

U ažuriranju vodiča sudjeluju autori prethodnih izdanja (pedagoginja, psiholog i liječnik epidemiolog), vodič je recenzirao sveučilišni profesor iz područja društvenih znanosti, a lektorirala ga je stručnjakinja za hrvatski jezik.

- **Grafičko oblikovanje i priprema za tisak 13. izdanja vodiča „Iskoristi dan u Virovitičko-podravskoj županiji“**

- **Vanjska evaluacija programa**
Vanjsku je evaluaciju provodio, kao i prethodnih godina, sveučilišni profesor, stručnjak za metodologiju društvenih i srodnih istraživanja i projekata iz Instituta društvenih znanosti „Ivo Pilar“ u Zagrebu.
- **Izrada završne publikacije o programu (pisanje, lektoriranje i recenziranje publikacije te grafičko oblikovanje i tisak)**
Na kraju provedbe aktivnosti u programu za 2021. godinu izrađena je ova završna publikacija o programu.

- **Analiza evaluacije edukacije**
Rezultati evaluacijske analize prikazani su dalje u ovoj publikaciji u poglavlju o evaluaciji.

PROSINAC 2021.

- **Tisak 13. izdanja vodiča „Iskoristi dan u Virovitičko-podravskoj županiji“**
Vodič je u tiskanom obliku namijenjen učenicima 7. razreda osnovnih škola u Virovitičko-podravskoj županiji i studentima prve godine Veleučilišta u Virovitici, a svima ostalima dostupan je u elektroničkom obliku.

Evaluacija aktivnosti

1. Evaluacija edukacije edukatora

Nakon provedene edukacije edukatora provedena je evaluacija edukacije edukatora, a rezultati evaluacije su ovi:

	N	1	2	3	4	5
Potreba edukacije o alkoholu i rizičnim ponašanjima mladih	29					4,9
Organizacija edukacije	4,89					4,9
Količina dobivenih informacija u edukaciji	4,83					4,6
Razumljivost predavača	4,94					4,7
Zanimljivost predavača	4,94					4,5
Korisnost saznanja dobivenih u edukaciji za budući rad	4,89					4,5

2. Izvadak iz vanjske evaluacije na završetku prvog dijela programa

Zavod za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije kao nositelj uz partnere, Udruženje klubova liječenih alkoholičara Slatina i Udruženje klubova liječenih alkoholičara "Virovitica", te suradne ustanove: Policijsku upravu Virovitičko-podravsku, odgojno-obrazovne ustanove u Virovitičko-podravskoj županiji, Veleučilište u Virovitici kao i uz intenzivan angažman i dioništvo brojnih stručnjaka, od 1. siječnja do 31. prosinca 2021. godine provodi program „Kako ne utopiti mladost u alkoholu“. Vremenski period koji je predmet ovoga evaluacijskog izvješće pokriva dio programa, budući da se program provodi kao višegodišnji, uz potporu Ministarstva zdravstva Republike Hrvatske. (...) Program je strukturiran kao niz skupina i pojedinačnih aktivnosti, konceptualno integriranih i dopunjavajućih koje služe općem cilju programa koji se ogleda u osnaživanju samozaštitnih kapaciteta učenika u odgojno-obrazovnim ustanovama i ostalih mladih u Virovitičko-podravskoj županiji u prevenciji ovisnosti i afirmaciji zdravlja. Na tragu najboljih programskih iskustava, program je uz opće operacionalizirao i veći broj specifičnih ciljeva kako bi udovoljio SMART načelima programskog strukturiranja aktivnosti. (...)

U ovogodišnjoj evaluacijskoj aktivnosti nositelj je bio usmjeren na edukaciju edukatora, kao važnih dionika u programskim aktivnostima. Procijenjene su dimenzije kao što su mišljenje edukatora o potrebi edukacije o alkoholu i rizičnim ponašanjima mladih, mišljenje edukatora o organizaciji edukacije,

procjena kvalitete i količine dobivenih informacija tijekom edukacije, procjena razumljivosti predavača, procjena zanimljivosti predavača, te procjena korisnosti saznanja i dobivenih informacija tijekom organizirane i provedene edukacije za budući rad edukatora. Dostupne ocjene svjedoče kako su svi uključeni dionici bili iznimno zadovoljni te organizaciju i provedbu aktivnosti ocjenjuju iznimno visokim ocjenama. Ovaj empirijski izveden ishod svjedoči kako je važan dio projektnih ishoda koji se odnosi na edukaciju edukatora ostvaren na visokoj razini. Sve ostale prikazane informacije strukturirane prema mjesecima odvijanja programa ukazuju kako je nositelj programskih aktivnosti pažljivo, kvalitetno i na visokoj razini organizirao i proveo radnim planom postavljene aktivnosti. Time su sve aktivnosti doprinijele očekivanim općem i specifičnim ciljevima programa, a ostvarene su na tragu svih relevantnih i suvremenih znanstvenih te stručnih spoznaja i praksi. Osim jasnih pokazatelja u uspješnoj provedbi pojedinih aspekata projekta, u provedbi ovoga programa, kao i u nizu ranijih projektnih aktivnosti, dostupne informacije svjedoče kako je Zavod za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije i u 2021. godini održao zavidnu razinu stručnosti u aktivnostima zaštite i promocije zdravlja mladih, te je nastavio s vrlo korisnim, a u isto vrijeme složenim i zahtjevnim aktivnostima prevencije ovisnosti djece i mladih. Ovaj je program u 2021. godini potvrdio dosadašnje aktivnosti Zavoda te pridonio njegovom vrlo velikom ugledu u znanstvenoj, stručnoj i općoj javnosti.

Zagreb, 12. prosinca 2021.
Prof. dr. sc. Josip Burušić

Aktivnosti partnera

Udruženje klubova liječenih alkoholičara Slatina i Udruženje klubova liječenih alkoholičara "Virovitica" sudjelovali su u edukaciji edukatora te su proveli pripremne i koordinativne radnje za edukativne aktivnosti koje će provoditi među mladima u zajednici u suradnji s Policijskom upravom Virovitičko-podravskom u 2022. i 2023. godini.

Zaključno o ostvarenim ciljevima programa

Slijedom specifičnih ciljeva programa u 2021. godini provedenim aktivnostima:

1. osnažena je međusektorska suradnja u prevenciji i suzbijanju ovisnosti između zdravstvenih i odgojno-obrazovnih ustanova te organizacija civilnog društva i Policijske uprave u Virovitičko-podravskoj županiji
2. mobilizirani su lokalni resursi nužni za suradnju u daljnjem tijeku provedbe programa i dionici su se motivirano uključili u provedbu programa te je medijski promoviran program kako bi se povećala svijest o važnosti očuvanja zdravlja i
3. mladi su motivirani volontirati te afirmirati zdrave životne stilove kvalitetnijim pristupom organizaciji slobodnog vremena odabirom socijalno prihvatljivih i njihovoj dobi primjerenih sadržaja u slobodno vrijeme, a kroz njihovo sudjelovanje u ažuriranju 13. izdanja vodiča za pomoć mladima u osmišljavanju slobodnog vremena pod nazivom „Iskoristi dan u Virovitičko-podravskoj županiji“.

Preostali specifični ciljevi koji se odnose na specifičnu edukaciju mladih o štetnom djelovanja alkohola na zdravlje i ponašanje i povezanosti pijenja alkohola, razvoja ovisnosti te na njihovo osnaživanje i motiviranje u samozaštitnim ponašanjima bit će obuhvaćeni aktivnostima koje su planirane u narednom razdoblju predviđenom za provedbu programa u 2022. i 2023. godini.

Izvadak iz stručne recenzije publikacije

(...) Publikacija „Kako ne utopiti mladost u alkoholu“ osmišljena je i izrađena s ciljem da jasno, pregledno i dobro strukturirano prikaže brojne i kompleksne aktivnosti koje su osmišljene i provedene u okviru programa „Kako ne utopiti mladost u alkoholu“, a koje je tijekom 2021. godine proveo Zavod za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije kao nositelj uz partnere, Udruženje klubova liječenih alkoholičara Slatina i Udruženje klubova liječenih alkoholičara "Virovitica", te suradne ustanove: Policijsku upravu Virovitičko-podravsku, odgojno-obrazovne ustanove u Virovitičko-podravskoj županiji, Veleučilište u Virovitici kao i uz intenzivan angažman i dioništvo brojnih stručnjaka. (...) Kao dio programskih aktivnosti, publikacija o programu pruža jasne, lijepo strukturirane i pregledne informacije te jasno prikazuje kako je program osmišljen i proveden u prvoj godini potpore Ministarstva zdravstva.

Zagreb, 12. prosinca 2021.
Prof. dr. sc. Josip Burušić

PROGRAM

„Kako ne utopiti mladost u alkoholu“
(provedba u 2021. godini)

Zavod za javno zdravstvo „Sveti Rok“
Virovitičko-podravske županije

Ministarstvo
zdravstva